

УДК 616-056.2-053.6

Т.В. Пересипкіна**Тенденції змін у стані здоров'я міських юнаків за даними ретроспективного аналізу**

ДУ «Інститут охорони здоров'я дітей та підлітків Національної академії медичних наук України», м. Харків

SOVREMENNAYA PEDIATRIYA.2015.4(68):45-47; doi10.15574/SP.2015.68.45

З метою удосконалення організації медичної допомоги проведено ретроспективний аналіз (1990–2013 рр.) стану здоров'я юнаків до- та призовного віку, їх фізичного розвитку, за даними науково-дослідних робіт, проведених в Інституті охорони здоров'я дітей та підлітків Національної академії медичних наук України, та результатів профілактичних медичних оглядів. Визначено основні тенденції змін у стані здоров'я даного контингенту та провідну патологію, що обмежує придатність юнаків до військової служби.

Ключові слова: юнаки до- та призовного віку, придатність до військової служби, ретроспективний аналіз.

Вступ

Дослідження стану здоров'я підростаючого покоління протягом певного часу надає змогу визначити тенденції його змін, розробити прогноз, виявити фактори, які суттєво впливають на вибір стратегії і тактики організації медичного забезпечення дитячого та підліткового населення [1,2,11].

В останнє десятиріччя зберігаються тенденції до зростання гострої та хронічної захворюваності дитячого населення, змінюється структура патології, зменшується кількість здорових дітей та підлітків [8,10].

Аналіз та моніторинг показників популяційного здоров'я сприяє прийняттю адекватних рішень, дозволяє отримати реальний позитивний ефект щодо здоров'я навіть в умовах обмеженості ресурсів [3,9]. Індикатори, за якими оцінюють здоров'я населення, включають три групи: демографічні показники, показники фізичного розвитку населення і дані захворюваності та поширеності хвороб. Особливої актуальності сьогодні ці питання набувають при дослідженні стану здоров'я юнацького контингенту населення. Вищенаведене обумовило вибір напрямку дослідження — динаміка змін у стані здоров'я міських юнаків до- та призовного віку на підставі ретроспективного дослідження.

Мета — удосконалення організації медичної допомоги юнакам до- та призовного віку на підставі аналізу змін у стані здоров'я.

Матеріал і методи дослідження

Проаналізовані дані науково-дослідних робіт з вивчення стану здоров'я міських юнаків до- та призовного віку, проведених наприкінці 90-х років ХХ і на початку ХХІ століття науковими співробітниками ДУ «ІОЗДП НАМН» у м. Харкові, та порівнювались із сучасними показниками загальної патологічної ураженості, поширеності окремих класів хвороб, її структури, фізичного розвитку [4–6]. Для аналізу динаміки стану здоров'я юнаків до- та призовного віку використовувались демографічні показники чисельності підлітків м. Харкова за даними Центру медичної статистики МОЗ України за десятирічний період (2003–2012 рр.) [12], загальновідомі показники фізичного розвитку (гармонійне, дисгармонійне за рахунок високого або низького зросту, надлишкової або недостатньої маси тіла) [7]. Показники загальної патологічної ураженості та структури патології отримані шляхом викопіювання результатів профілактичних медичних оглядів із форм первинних медичних документів або із заключних звітів науково-дослідних робіт.

Результати дослідження та їх обговорення

Важливим показником стану здоров'я дитячого та підліткового населення є патологічна ураженість, яка враховує усі морфо-функціональні та патологічні стани та зареєстрована у первинній медичній документації при проведенні медичних профілактичних оглядів. На підставі ретроспективного аналізу (1990–2013 рр.) стану здоров'я міських юнаків 15–17 років включно встановлено зростання загальної патологічної ураженості майже удвічі — з 652,3‰ у 1990 р. до 1530,0‰ у 2013 році.

Знає змін і поширеність захворювань серед юнаків. Так, поширеність захворювань серед юнаків 15–17 років нижча, ніж серед дівчат, і становила у 2010 р. 19725,1 проти 22135,5 (на 10 000). У 2001 р. та 2005 р. цей показник становив 14719,3 та 15793,7 відповідно. Темп приросту хвороб серед юнаків з часом зростає і становив 7,3% у 2001–2005 рр. та 24,9% у 2005–2010 рр. (рис.).

За період спостереження виявлено стрімке зростання поширеності хвороб за наступними класами: хвороби крові й кровотворних органів та окремі порушення із залученням імунного механізму, новоутворення, хвороби органів дихання, природжені вади розвитку, деформації та хромосомні аномалії.

Проведений ретроспективний аналіз дозволив встановити структуру патології, яка тривалий термін обмежує придатність юнаків до військової служби. На рівні районних військкоматів оцінка здоров'я юнаків здійснюється з метою визначення їх придатності за станом здоров'я до виконання військового обов'язку. Встановлено, що частка хлопців, які підлягали зняттю із військового обліку за станом здоров'я, за період 1995–2013 рр. суттєво не змінилася та становила 0,68% у 1995 р. і 0,40% у 2013 році.

Провідною патологією в цій групі підлітків протягом тривалого часу (у 1995 р. та 2013 р.) є: патологія централь-

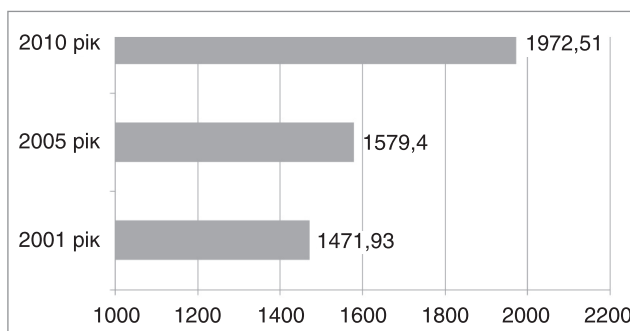

Рис. Показники поширеності хвороб серед юнаків 15–17 років (на 10000 населення)

Таблиця

Показники фізичного розвитку юнаків 16–17 років — мешканців великого індустріального центру за даними викопіювання результатів профілактичних медичних оглядів із форм первинних медичних документів у динаміці (1991 р. та 2013 р.) та зафіксованих у наукових документах, %

Рік	n	Фізичний розвиток				
		гармонійний	маса тіла		зріст	
			надлишкова	недостатня	високий	низький
1991*	2082	58,2	16,7	19,2	2,9	2,9
2013**	257	56,4	26,1	10,9	4,3	2,3

Примітка: * – НДР № ДР 01.89.0040507; ** – НДР № ДР 0113U001067.

ної нервової системи (31,2% проти 25,0%), природжені вади розвитку (4,6% проти 25,0%), новоутворення (4,6% проти 25,0%).

Частка юнаків, яких визнано непридатними до військової служби у мирний та обмежено придатними у воєнний час, також суттєво не змінилася і становила 10,1% у 1991 р. і 7,90% у 2013 році. Провідною патологією у цій групі підлітків протягом 20-ті років за даними ретроспективного аналізу є: хвороби кістково-м'язової системи та сполучної тканини (15,6% проти 21,5% у 2013 р.); хвороби нервової системи (10,9% проти 20,3% відповідно); хвороби ока та його придаткового апарату (12,6% та 7,6% відповідно); травми та отруєння (18,5% проти 12,7%).

Структура патології серед юнаків, придатних до військової служби, представлена наступним чином: патологія органів зору (23,2% проти 16,5%), кістково-м'язової системи (13,1% та 9,7%), органів дихання (19,3% проти 6,7%).

Таким чином, найбільш поширенню серед усіх груп міських юнаків, які обмежують їх придатність до служби в армії, є хвороби кістково-м'язової системи та сполучної тканини; хвороби нервової системи; травми, отруєння та деякі інші наслідки дії зовнішніх чинників; природжені вади розвитку, деформації та хромосомні аномалії; новоутворення; хвороби ока та його придаткового апарату. Внезок цих захворювань у формування загальної патологічної ураженості даного контингенту наближається до 75%, причому перші три класи хвороб займають майже половину у структурі причин непридатності до служби.

За результатами ретроспективного аналізу визначені прогностичні тенденції змін у стані здоров'я юнаків. На підставі вибору оптимальної моделі методу прогнозування часових рядів розраховано прогностичні значення

показників поширеності хвороб серед хлопців. Найбільший приріст поширеності захворювань у 2015 р. очікується за наступними класами: ендокринні хвороби, розлади харчування та порушення обміну речовин (на 44,09%); кістково-м'язової системи та сполучної тканини (на 33,96%); хвороби крові та кровотворних органів (на 24,96%); новоутворення (на 22,97%); хвороби вуха та соскоподібного відростка (на 18,81%).

Фізичний розвиток дітей та підлітків розглядається як один з критеріїв оцінки популяційного здоров'я [7], тому актуальний аналіз динаміки змін фізичного розвитку юнаків на етапах їх призову до військової служби. За даними ретроспективного аналізу встановлено зміни у групі підлітків із дисгармонійним фізичним розвитком за рахунок збільшення кількості юнаків із надлишковою масою тіла (16,7% у 1991 р. проти 26,1% у 2013 р.) та зменшення кількості підлітків із недостатньою масою тіла (19,0% проти 10,9% відповідно). Питома вага підлітків із низьким та високим зростом суттєво не змінилася. Середні антропометричні показники зросту та маси тіла юнаків протягом двадцяти років не зазнали суттєвих змін (табл.).

Висновки

Таким чином, визначені негативні тенденції зростання патологічної ураженості серед юнаків, збільшення кількості юнаків із надлишковою масою тіла, зміни у структурі поширеності хвороб, уточнення патології, яка тривалий час обмежує придатність юнаків до військової служби, обумовлюють необхідність розробки організаційних питань щодо підвищення якості медичних профілактичних оглядів, проведення лікувально-реабілітаційних заходів та активної профілактики порушень здоров'я.

ЛІТЕРАТУРА

- Аналіз та тенденції захворюваності дитячого населення України / Р. О. Моїсеєнко [та ін.]. // Совр. педиатрия. — 2010. — № 3. — С. 13–17.
- Динамика состояния здоровья детского населения Харьковской области за период 2005–2010 гг. / Н. М. Корнев [и др.]. // Проблемы непрерывной мед. освіти та науки. — 2011. — № 3. — С. 10–13.
- Дудіна О. О. Динаміка здоров'я дитячого населення України / О. О. Дудіна, Г. Я. Пархоменко // Совр. педиатрия. — 2011. — № 5. — С. 37–39.
- Звіт НДР «Аналіз організаційних форм медичного забезпечення юнаків до- та призовного віку» № ДР 0196U002033.
- Звіт НДР «Визначити гарантовані рівні медичної допомоги юнакам до-та призовного віку на етапах підготовки їх до служби у Збройних Силах України» № ДР 0198U002553.
- Звіт НДР «Провести сопоставительный анализ заболеваемости подростков, проживающих в городской и сельской местности, с целью разработки оптимальных вариантов их медицинского обеспечения» № ДР 01.89.0040507.
- Лінійні діаграми для оцінки фізичного розвитку школярів : метод. реком. / ДУ «ІОЗДП АМНУ»; уклад. : Г. М. Даниленко [та ін.]. — Х., 2002. — 23 с.
- Медведовська Н. В. Сучасний стан здоров'я підлітків України / Н. В. Медведовська // Совр. педиатрия. — 2010. — № 6. — С. 14–16.
- Ситуаційний аналіз стану охорони здоров'я дітей та підлітків в Україні. Ч. II: Забезпечення принципу соціальної справедливості відносно здоров'я дітей та підлітків / О. О. Дудіна [та ін.]. // Вісн. соц. гігієни та орг. охорони здоров'я України. — 2008. — № 2. — С. 8–19.
- Сравнительный ретроспективный анализ физического и биологического развития школьников Москвы / В. Р. Кучма [и др.] // Гигиена и санитария. — 2012. — № 4. — С. 47–52.
- Стан здоров'я дітей старшого шкільного віку / В. П. Неділька [та ін.]. // Здоровье ребенка. — 2011. — № 2. — С. 21–24.
- Центр медичної статистики МОЗ України, 2013 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу : http://www.moz.gov.ua/ua/portal/oth_stat.html. — Назва з екрану.

Тенденции изменений в состоянии здоровья городских юношей по данным ретроспективного анализа

Т.В. Пересыпкина

ГУ «Институт охраны здоровья детей и подростков Национальной академии медицинских наук Украины», г. Харьков

С целью усовершенствования организации медицинской помощи проведен ретроспективный анализ (1990-2013 гг.) состояния здоровья юношей до- и призывного возраста, их физического развития, по данным научно-исследовательских работ, проведенных в Институте охраны здоровья детей и подростков Национальной академии медицинских наук Украины, и результатов профилактических медицинских осмотров. Определены основные тенденции изменений в состоянии здоровья данного контингента и ведущая патология, ограничивающая годность юношей к военной службе.

Ключевые слова: юноши до- и призывного возраста, годность к военной службе, ретроспективный анализ.

SOVREMENNAYA PEDIATRIYA.2015.4(68):45-47; doi10.15574/SP.2015.68.45

Tendency of changes in the health status of city young men according to the retrospective analysis

T.V. Peresyapkina

SI «Institute of Health Care of Children and Adolescents of the National Academy of Medical Sciences of Ukraine», Kharkov

The retrospective analysis (1990-2013 yy.) of the state of health of young men of pre- and military age and their physical development was conducted according to the research works of the Institute of Health Care of Children and Adolescents of the National Academy of Medical Sciences of Ukraine, and the results of preventive medical examinations in order to improve the organization of medical care. The main trends of changes in the health status of the present contingent and the leading pathology that limits the validity of young men for military service are found.

Key words: young men of the pre- and military age, fitness for military service, retrospective analysis.

Сведения об авторах:

Пересыпкина Татьяна Валентиновна — к.мед.н., зав. отделением научной организации медицинской помощи школьникам и подросткам ГУ «Институт охраны здоровья детей и подростков НАМН Украины».

Адрес: г. Харьков, пр. 50-летия ВЛКСМ, 52-А; тел. (0572) 62-60-12.

Статья поступила в редакцию 7.04.2015 г.

НОВОСТИ

Тест, который обнаруживает все известные человеческие вирусы из одной капли крови

Метод, разработанный медицинским институтом Говарда Хьюза, может выявить нынешние и прошлые инфекции с любыми известными вирусами человека, в том числе ВИЧ-инфекции и гепатит С.

Метод, называемый VirScan, является эффективной альтернативой существующей диагностики, которая проверяет на конкретные вирусы по одному за раз. С VirScan, ученые могут использовать один тест, чтобы определить, какие вирусы присутствуют у индивида, не ограничивая их анализ конкретные вирусы. VirScan

работает путем скрининга крови на наличие антител против любого из 206 видов вируса, известных человечеству.

Иммунная система наращивает производство патогенных-специфических антител при обнаружении вируса в первый раз, и он может продолжать производить эти антитела в течение многих лет или десятилетий. Это означает, что VirScan определяет не только вирусные инфекции, с которыми иммунная система активно борется, но также обеспечивает историю прошлых инфекций индивида.

Источник: med-expert.com.ua